

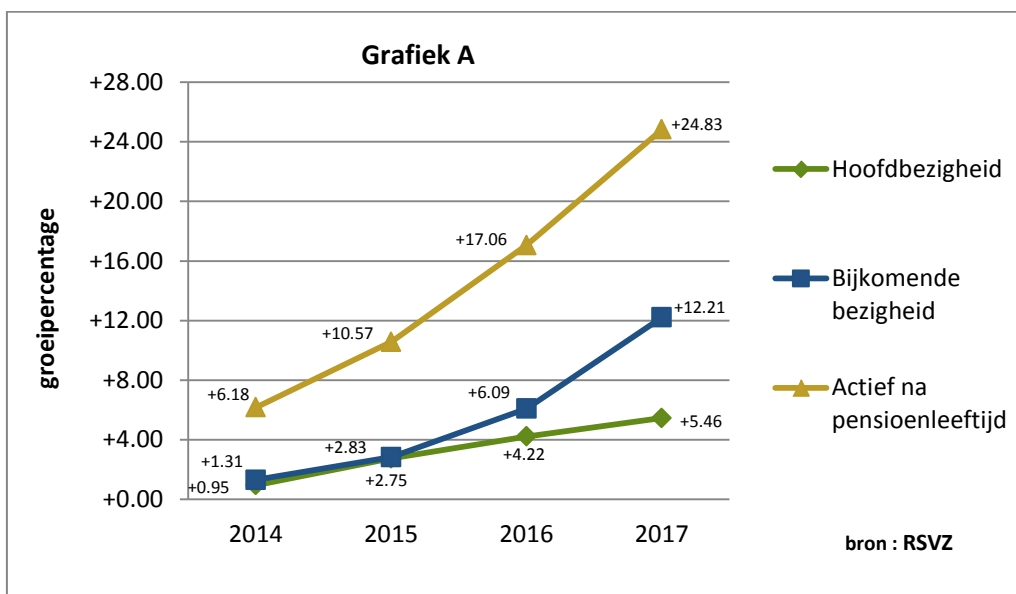
EVOLUTIES EN TENDENSEN

1 Evolutie van de diverse categorieën verzekeringsplichtigen voor de periode 2013-2017 (toestand op 31 december)

Op 31 december 2017 noteren we 1.087.763 zelfstandigen en helpers aangesloten bij de socialeverzekeringsfondsen. Vergeleken met vorig jaar is dit een toename met 29.241 eenheden. Ten opzichte van het referentiejaar 2013 is er een toename met 86.662 eenheden of + 8,66 %.

Jaren (31/12)	Hoofdbezigheid		Bijkomende bezigheid		Actief na pensioen(leeftijd)		Andere		Totaal	
	absol.	%	absol.	%	absol.	%	absol.	%	absol.	%
2013	685.495	68,48	230.970	23,07	84.636	8,45	0	0,00	1.001.101	100,00
2014	692.035	68,12	234.001	23,03	89.866	8,85	0	0,00	1.015.902	100,00
2015	704.373	68,02	237.513	22,94	93.583	9,04	0	0,00	1.035.469	100,00
2016	714.412	67,49	245.035	23,15	99.075	9,36	0	0,00	1.058.522	100,00
2017	722.941	66,46	259.173	23,83	105.649	9,71	0	0,00	1.087.763	100,00

Deze aangroepercentages ten opzichte van het jaar 2013, zijn terug te vinden in **grafiek A**.

Uit de cijfers blijkt dat het totaal aantal verzekeringsplichtigen is gestegen in 2017 en dit zowel voor de hoofd-, de bijberoepers als voor de actieve zelfstandigen na het bereiken van de pensioenleeftijd.

Opmerkelijk is dat, vergeleken met 2013, de groep **actieven na pensioenleeftijd** de belangrijkste procentuele stijging gehad heeft in 2017: + 24,83 %. Daarvoor was hun relatieve aandeel, vergeleken met het jaar 2013, gestegen met respectievelijk + 6,18 % in 2014, + 10,57 % in 2015 en + 17,06 % in 2016.

Bij de **hoofdberoepen** is er een lichte stijging (van 685.495 in 2013 naar 722.941 anno 2017). Specifiek met betrekking tot het statuut van meewerkende echtgenoten, waren er 4.099 zelfstandige partners aangesloten bij het mini-statuuut op 31 december 2017 terwijl 22.169 kozen voor het maxi-statuuut. Na de wijziging van de wet (sinds 1 juli 2005), verloor het mini-statuuut veel aan belang, terwijl het maxi-statuuut belangrijker werd.

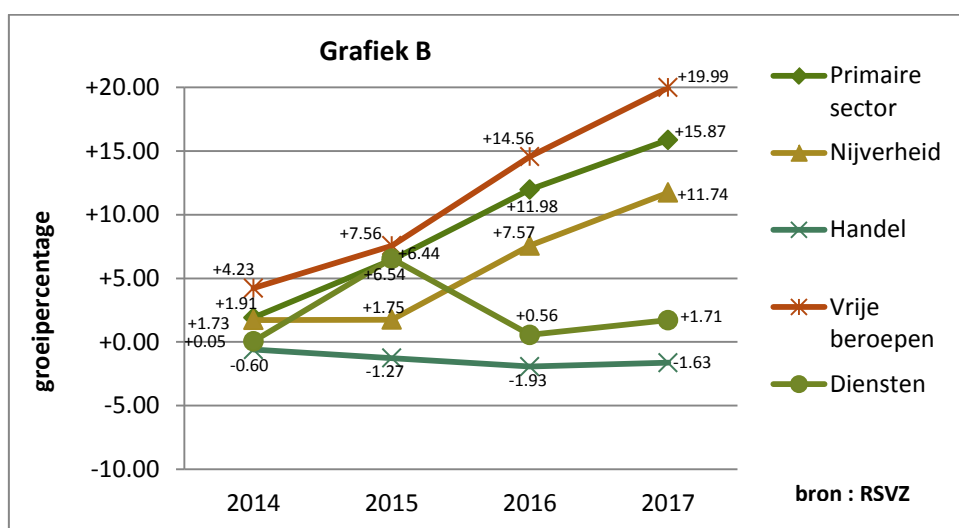
Het aantal **bijberoepen** geeft ook erg positieve percentages weer. Vergeleken met 2013 neemt het relatief aandeel toe met respectievelijk + 1,31 % (2014), + 2,83 % (2015), + 6,09 % (2016) en + 12,21 % (2017).

2 Evolutie van het aantal verzekerings-plichtigen per bedrijfstak voor de periode 2013-2017 (toestand op 31 december)

Wanneer we de evolutie van het aantal verzekeringsplichtigen bekijken vanuit de opdeling volgens bedrijfstak, zijn de algemene economische trends ook hier merkbaar. Ten opzichte van vorig jaar is een stijging te observeren in alle sectoren. **Vergeleken met 2013** zijn de handel, de visserij en de diverse beroepen gedaald (respectievelijk - 1,63 %, - 4,05 % en - 16,52 %). De overige sectoren hebben een redelijk belangrijke stijging gekend.

Jaren (31/12)	Landbouw	Visserij	Nijverheid	Handel	Vrije beroepen	Diensten	Diverse beroepen	Totaal
2013	79.078	593	217.748	335.507	274.420	79.890	13.865	1.001.101
2014	80.631	564	221.515	333.499	286.016	79.932	13.745	1.015.902
2015	84.215	583	221.564	331.231	295.179	85.113	17.584	1.035.469
2016	88.664	553	234.234	329.048	314.374	80.337	11.312	1.058.522
2017	91.749	569	243.308	330.042	329.264	81.256	11.575	1.087.763

Grafiek B geeft een beeld van de evolutie van het groeipercentage van de verschillende bedrijfstakken ten opzichte van 2013.

Vergeleken met vorig jaar (2016) merken we dat:

- de **vrije beroepen** een expansie blijven kennen (van 314.374 naar 329.264 of + 4,74 %);
- de **nijverheid** stijgt met 3,87 % (van 234.234 naar 243.308);
- de **primaire sector** stijgt met 3,48 %: de **landbouw** kende een stijging van 3,48 % (van 88.664 naar 91.749) en de **visserij** kende een stijging van 2,89 % (van 553 naar 569);
- de **handel** en de **diensten** stijgen met respectievelijk 0,30 % (van 329.048 naar 330.042) en 1,14 % (van 80.337 naar 81.256).

De gegevens over de periode 2013-2017 wijzen op een steeds belangrijker aandeel van de vrije beroepen.

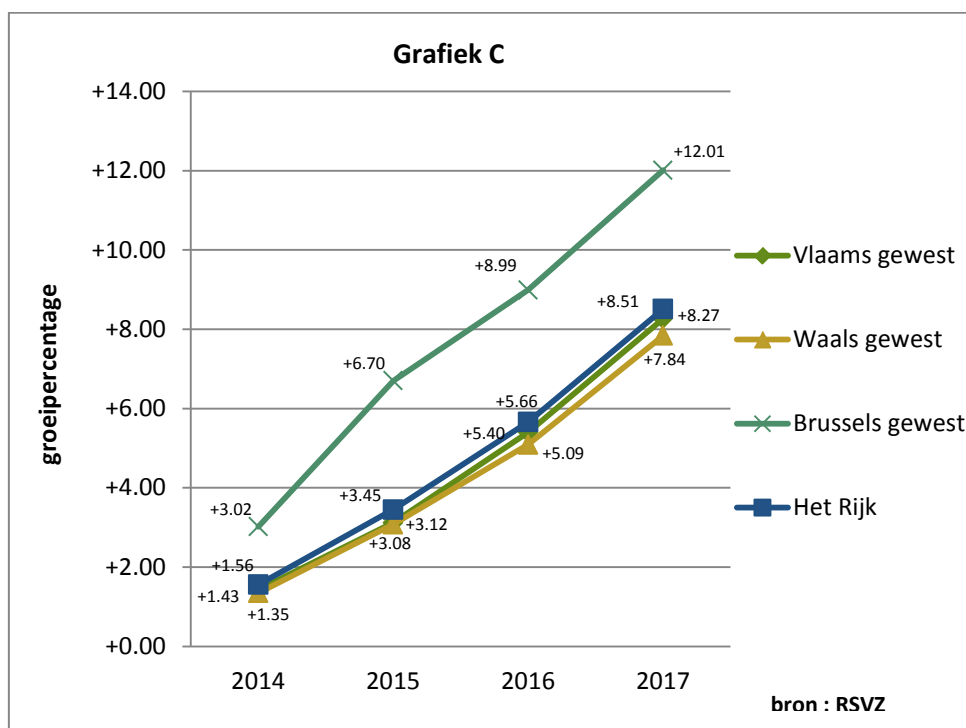
3 Evolutie van het aantal verzekerings-plichtigen per gewest voor de periode 2013-2017 (toestand op 31 december)

De opdeling per gewest leert ons dat het **Brussels gewest** de grootste stijging kent: voor 2017 betekent dit t.o.v. 2013 een toename met + 12,01 %. De twee andere gewesten kennen een relatief zwakkere groei (het **Vlaams gewest** met + 8,27 % en het **Waals gewest** met + 7,84 %).

Jaren (31/12)	Vlaams gewest		Waals gewest		Brussels gewest		Het Rijk	
	absol.	%	absol.	%	absol.	%	absol.	%
2013	616.289	62,19	278.871	28,14	95.872	9,67	991.032	100,00
2014	625.098	62,11	282.649	28,08	98.772	9,81	1.006.519	100,00
2015	635.507	61,98	287.464	28,04	102.295	9,98	1.025.266	100,00
2016	649.565	62,03	293.067	27,99	104.487	9,98	1.047.119	100,00
2017	667.232	62,05	300.745	27,97	107.384	9,98	1.075.361	100,00

Bij de interpretatie van de aangroeipercentages moet men steeds rekening houden met de wet van de kleine getallen. Deze wet bepaalt dat een toename bij kleine aantallen resulteert in grotere percentages dan wanneer het een toename betreft bij grote aantallen.

Op **grafiek C** zijn ook de aangroeipercentages terug te vinden voor het Rijk. Zij geven ons een beeld van de gemiddelde aangroei over de gewesten heen.

4 De inkomensverdeling bij de verzekeringsplichtigen (toestand op 31 december 2017)

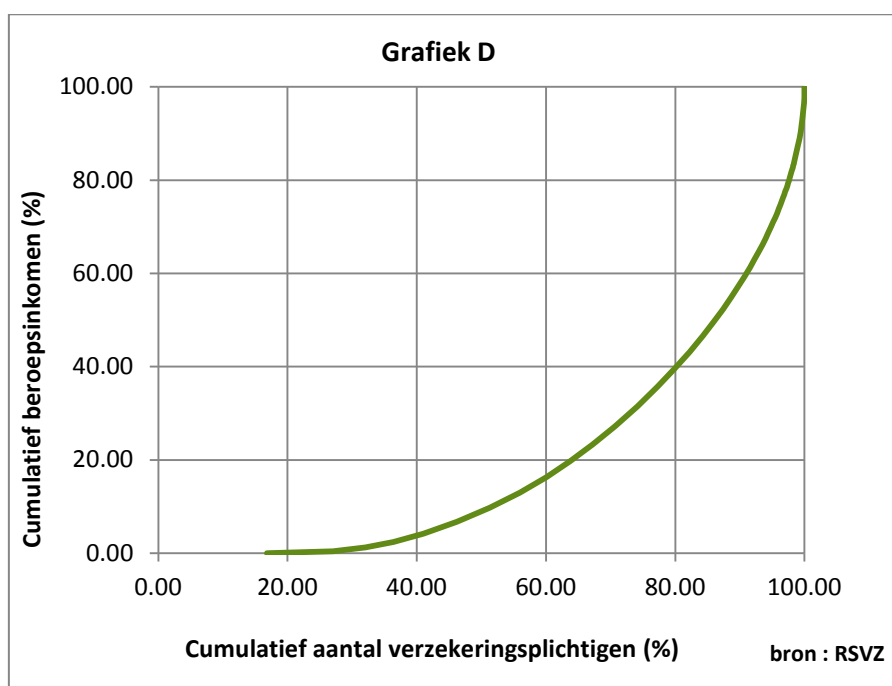
De inkomensverdeling kunnen we grafisch voorstellen aan de hand van de Lorenz-curve.

Op de horizontale as staat het cumulatieve percentage van het aantal verzekeringsplichtigen (enkel die zelfstandigen en helpers waarvan het inkomstenjaar gelijk is aan het jaar 2014 werden weerhouden). Het maximum is 100 % of 1.

Op de verticale as vinden we het cumulatieve percentage van het inkomen (het maximum is eveneens 100 % of 1).

De verzekeringsplichtigen worden op de horizontale as gerangschikt naar hun inkomen (van laag naar hoog).

Uit de Lorenz-curve kunnen we dus afleiden hoeveel procent van de zelfstandigen, hoeveel procent van de inkomensstaart van de zelfstandigen heeft.

Bovenstaande Lorenz-curve maakt duidelijk dat ongeveer 40 procent van de inkomensstaart in handen is van ongeveer 80 procent van de verzekeringsplichtigen, of dat vier vijfde van de verzekeringsplichtigen slechts twee vijfde van het inkomen bezit. Daaruit blijkt dat het inkomen van de zelfstandigen zeer ongelijk verdeeld is.

We kunnen de inkomensongelijkheid ook uitdrukken in een kwantitatieve maatstaf, zoals de **Gini-coëfficiënt**. Die coëfficiënt is gelijk aan tweemaal de oppervlakte van de Lorenz-curve en ligt tussen 0 en 1. Bij perfecte inkomensgelijkheid (het cumulatieve percentage verzekeringsplichtigen is gelijk aan het cumulatieve percentage inkomen) bedraagt de Gini-coëfficiënt 0. De Lorenz-curve is dan de 45°-lijn of de bissectrice. Een coëfficiënt van 1 duidt volledige inkomensongelijkheid aan (één verzekeringsplichtige bezit de volledige inkomstenmassa).

Op 31 december 2017 bedroeg de Gini-coëfficiënt bij de zelfstandigenpopulatie 0,61. Ter vergelijking: voor de volledige bevolking in België (inclusief niet-zelfstandigen) schommelt de Gini-coëfficiënt rond 0,35 (inkomstenjaar = 2014).

De inkomens van de zelfstandigen zijn bijgevolg ongelijker verdeeld dan die van de volledige bevolking in België. Volgens bedrijfstak is de Gini-coëfficiënt het grootst bij de visserij (0,68).